

LEGE
cu privire la modificarea și completarea
Constituției Republicii Moldova

nr. 1115-XIV din 05.07.2000

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.88-90/661 din 28.07.2000

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege constituțională.

Art.I. – [Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994](#), (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.1) se modifică și se completează după cum urmează:

1. În articolul 74:

după alineatul (2) se introduce un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

“(3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sînt examinate de Parlament în modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit.”;

alineatul (3) devine alineatul (4).

2. Articolul 78 va avea următorul cuprins:

“Articolul 78

Alegerea Președintelui

(1) Președintele Republicii Moldova este ales de Parlament prin vot secret.

Notă: Se declară neconstituțional alin.(1) prin [Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 04.03.2016](#), în vigoare 04.03.2016

(2) Poate fi ales Președinte al Republicii Moldova cetățeanul cu drept de vot care are 40 de ani împliniți, a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat.

(3) Este ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși. Dacă nici un candidat nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează al doilea tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului descrescător de voturi obținute în primul tur.

Notă: Se declară neconstituțional alin.(3) prin [Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 04.03.2016](#), în vigoare 04.03.2016

(4) Dacă și în turul al doilea nici un candidat nu va întruni numărul necesar de voturi, se organizează alegeri repetate.

Notă: Se declară neconstituțional alin.(4) prin [Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 04.03.2016](#), în vigoare 04.03.2016

(5) Dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu va fi ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament.

Notă: Se declară neconstituțional alin.(5) prin [Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 04.03.2016](#), în vigoare 04.03.2016

(6) Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.”

3. În articolul 80 se introduce un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:

“(4) Nici o persoană nu poate îndeplini funcția de Președinte al Republicii Moldova decât pentru cel mult două mandate consecutive.”

4. Articolele 82 și 83 se exclud.

5. În articolul 85, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

“(4) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova, cu excepția cazului prevăzut la art.78 alin.(5), și nici în timpul stării de urgență, de asediu sau de război.”

Notă: Se declară neconstituțională sintagma „ , , cu excepția cazului prevăzut la art.78 alin.(5)” de la pct.5 prin [Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 04.03.2016](#), în vigoare 04.03.2016

6. Articolul 89 va avea următorul cuprins:

“Articolul 89

Demiterea

(1) În cazul săvîrșirii unor fapte prin care încalcă prevederile Constituției, Președintele Republicii Moldova poate fi demis de către Parlament cu votul a două treimi din numărul deputaților aleși.

(2) Propunerea de demitere poate fi inițiată de cel puțin o treime din deputați și se aduce neîntîrziat la cunoștința Președintelui Republicii Moldova. Președintele poate da Parlamentului și Curții Constituționale explicații cu privire la faptele ce i se impută.”

Notă: Se declară neconstituțional pct.6 prin [Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 04.03.2016](#), în vigoare 04.03.2016

7. În articolul 90:

se introduce un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

“(3) Imposibilitatea exercitării atribuțiilor mai mult de 60 de zile de către Președintele Republicii Moldova este confirmată de Curtea Constituțională în termen de 30 zile de la sesizare.”;

la alineatul (3), care devine alineatul (4), cifra “3” se substituie cu cifra “2”;

8. În articolul 91, textul “suspendat din funcție” se substituie prin cuvîntul “demis”.

9. În articolul 98:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“(1) După consultarea fracțiunilor parlamentare, Președintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru.”;

în alineatul (3), după cuvîntul “deputaților”, se introduce cuvîntul “aleși”;

după alineatul (3) se introduce un alineat nou, (4), cu următorul cuprins:

“(4) În baza votului de încredere acordat de Parlament, Președintele Republicii Moldova numește Guvernul.”;

alineatul (4) devine alineatul (5);

se introduce în final un nou alineat, (6), cu următorul cuprins:

“(6) În caz de remaniere guvernamentală sau de vacanță a funcției, Președintele Republicii Moldova revocă și numește, la propunerea Prim-ministrului, pe unii membri ai Guvernului.”

10. În articolul 100 cuvîntul “demitere” se substituie prin cuvîntul “revocare”.

11. În articolul 101:

din alineatul (1) se exclude ultima propoziție, care urmează după punct;

în alineatul (2), prima frază, care se încheie cu cuvintele “noului Guvern.” se substituie cu textul “În cazul imposibilității Prim-ministrului de a-și exercita atribuțiile sau în cazul decesului acestuia, Președintele Republicii Moldova va desemna un alt membru al Guvernului ca Prim-ministru interimar pînă la formarea noului Guvern.”

12. Articolul 102 va avea următorul cuprins:

“Articolul 102

Actele Guvernului

(1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.

(2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

(3) Ordonanțele se emit în condițiile articolului 106/2.

(4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de ministrii care au obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau ordonanței.

(5) Dispozițiile se emit de Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului.”

13. În capitolul VII, în final, se introduc două articole noi, 106/1 și 106/2, cu următorul cuprins:

“Articolul 106/1

Angajarea răspunderii Guvernului

(1) Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Parlamentului asupra unui program, unei declarații de politică generală sau unui proiect de lege.

(2) Guvernul este demis dacă moțiunea de cenzură, depusă în termen de 3 zile de la prezentarea programului, declarației de politică generală sau proiectului de lege, a fost votată în condițiile articolului 106.

(3) Dacă Guvernul nu a fost demis potrivit alineatului (2), proiectul de lege prezentat se consideră adoptat, iar programul sau declarația de politică generală devine obligatorie pentru Guvern.

Articolul 106/2

Delegarea legislativă

(1) În vederea realizării programului de activitate al Guvernului, Parlamentul poate adopta, la propunerea acestuia, o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.

(2) Legea de abilitare va stabili, în mod obligatoriu, domeniul și data pînă la care se pot emite ordonanțe.

(3) Ordonanțele intră în vigoare la data publicării, fără a fi promulgate.

(4) Dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului. Proiectul de lege privind aprobarea ordonanțelor se prezintă în termenul stabilit în legea de abilitare. Nerespectarea acestui termen atrage încetarea efectelor ordonanței. Dacă Parlamentul nu respinge proiectul de lege privind aprobarea ordonanțelor, acestea rămîn în vigoare.

(5) După expirarea termenului stabilit pentru emiterea ordonanțelor, acestea pot fi abrogate, suspendate sau modificate numai prin lege.”

14. În articolul 124, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“(1) Procuratura reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, conduce și exercită urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanțele judecătorești în condițiile legii.”

15. În articolul 131:

după alineatul (3), se introduce un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:

“(4) Orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern.”;

alineatele (4) și (5) devin alineatele (5) și respectiv (6).

16. În articolul 135 alineatul (1):

la litera a), cuvîntul “regulamentelor” se exclude, iar cuvîntul “dispozițiilor” se substituie prin cuvîntul “ordonanțelor”;

litera f) va avea următorul cuprins:

“f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile;”.

17. În articolul 136 alineatul (2), textul "Președintele Republicii Moldova" se substituie prin cuvântul "Guvern".

18. În articolul 141 alineatul (1):

la litera a), textul "raioane și municipii" se substituie cu textul "unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi", iar cifrele "5000" se substituie cu cifrele "20000";

litera c) se exclude;

litera d) devine litera c).

Art.II. – Președintele Republicii Moldova ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat la 1 decembrie 1996 rămîne în funcție pînă la expirarea mandatului pentru care a fost ales, cu excepția cazurilor prevăzute de Constituție.

Art.III. – Judecătorii Curții Constituționale în exercițiu, numiți de Președintele Republicii Moldova, rămîn în funcție pînă la expirarea mandatului pentru care au fost numiți.

Art.IV. – Inițiativele legislative și proiectele de legi privind revizuirea Constituției înaintate de Președintele Republicii Moldova pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi se vor examina în modul stabilit.

Art.V. – Guvernul, în termen de trei luni, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege.

Art.VI. – Constituția Republicii Moldova, cu toate modificările și completările, va fi republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru DIACOV

Chișinău, 5 iulie 2000.

Nr.1115-XIV.